

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József I. herceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

FOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP,

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

4 L OFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tő bb

Szovjet-béke!

Az orosz szovjet mára ismét szenzációs meglepetéssel szolgált a világ közvéleménye számára. Ezúttal azonban nem harci riadó-ról, nem borzalmakról van szó: az eddig kardcsörtető népbiztosok agyában mintha a józan belátás ventilátora jött volna mozgásba és Moszkva felől a béke szele kezd fujdogálni. A szovjetkormány ugyanis — helsingforsi jelentések szerint — a legközelebbi napokban kiáltványt bocsájt ki a világ valamennyi nemzetéhez és ebben bejelenti, hogy a kommunista-propagandával mindenütt felhagy, agresszív politikáját megszünteti és tehetségéhez képest tárgyalásokat fog kezdeni a háborús orosz adósságok rendezésére.

Am ez a hír, — amely különben az angol sajtóban látott napvilágot — bármennyire is komolyan hangzik, egyelőre csak kétkedéssel találkozhat. A szovjetnek nem az első nagyhangú, irázisokkal teletűzdelt nyilatkozata ez, ezzel az igyekezettel már találkoztunk néhányszor. Sőt már úgy vagyunk vele, mint a mesebeli pásztorral, aki tréfából kiáltozott segítségért, de amikor valóban rárontott a medve, senki sem adott hitelt sikoltozásának. A szovjetkormány a múltban nem egyszer tett hasonló kijelentést a közeledés és a béke érdekében. És közben ezer és ezer agitátor lépte át a világ valamennyi államának határát és az egész társadalmunkat aláaknázták kommunista-sejtékekkel. Mert a szovjet tudja, hogy félünk, hogy az emberiség retteg a vörös veszedelemtől. A vállunkra vereget tehát, hogy megnyugtasson kissé bennünket, hátha újra hitelt adunk szavainak és amíg az örvendezés láza narkotizálja ijedségünket, az agitátoriskolák legfrissebb bacillusai belefurakodhatnak állam-tesztünk mély ép részeibe is.

Vagy... De lehet igaz is a hír, lehet őszinte is a szándék. De miért ilyen későn? Miért kellett közbe az a borzalmas és még a távoli nyugaton is idegesítő harciriadós nyolc esztendő? Miért kellett, hogy börtönök, akasztások, menekülések, őrjítő izgalmak gátolják meg a kibontakozást.

Szeretnők hinni, hogy ezúttal őszinte a szándék és a szovjetkormány szívből nyújtja felénk a kezét. Szeretnők hinni, hogy ennek következtében lejjebb fog szállni a lánzó higanja és hogy a kézfogás nyomán ledőlnek az ellenkező világnézet miatt Oroszország az egész világ közé emelt falak s az emberiségre a megnyugvás korszaka következik. Mert ez így lesz — igaz a hír,

ha őszinte a szándék. Ha a szovjetkormány meg is fogja, meg is tudja tartani ígéretét. A nyugati államok talán elfogadják a feléjük nyújtott kezét, megbocsájt-

nak és nem kéri számon a szenvedéseket. De vajjon később nem-e a nyakunkon fogjuk érezni a szovjet kézsorítását? Nem, most már hinnünk kell, mert

Moszkva valóban észretért, észre kellett, hogy térjen s a kijózanodott Szovjetország az egész világnak vissza fogja adni a józanságot.

Jorga politikai Scyllák és Charibdiszek között laviroz

Nem fuzionál senkivel, de támogatni fogja a kormányt és a liberálisokat. — Szinnmagyar községek magyar nyelvű közigazgatást kérnek

(Bucuresti, október 19.) Jorga Miklósnak határozottan súlyos helyzete van az utóbbi időben. Komolyobbnál komolyabb alternatívák elé állítja a nehéz kérdés: merre, hová? A nemzeti párttól elszakadni nem volt nehéz, ezt a lépést előkészítette a fúzióval szembeni magatartása. A második lépés már annál bonyolultabb volt, de rövidesen tulkerült rajta és az adotti helyzet kényszerült szüksége folytán újra lábraállította a régi nemzeti pártot, amelynek ezúttal már ő lett a teljhatalmas vezetője. Azonban éppen ezzel a teljhatalommal lett baj. Mert amíg egyrészt a kormány felé szorították a híveit Jorgát, addig másrészt a liberálisokkal való paktálás volt inkább megfelelő kisded pártja érdekeinek. Jorga azonban nem tudta elhatározni magát, nem tudott választani a két ajánlat között és ezért napokon keresztül vívódva hol kellett, hol meg izolálta magát.

— A kormánnyal lepaktálni előnyös dolog lenne bizonyára — mondták a párthívek.

— De mi lesz akkor, ha a liberálisok jönnek kormányra? — vetette ellen Jorga.

És ehez a két kérdéshez harmadiknak mára megszületett a megoldás. A Cuvantul ugyanis megbízható forrásból úgy értesül, hogy Jorga nem kollaborál a kormánnyal, de nem paktál le a liberálisokkal sem, ellenben támogatni fogja mindkettőt. Szerencséjére ezúttal ez nem lesz nehéz dolog, mert — amint ismeretes — a kormánynak sikerült Bratianu Ionelt legutóbbi fegyverszünetre bírni, sőt ezidő szerint úgy áll a helyzet, hogy a liberálisok határozottan támogatni fogják a kormányt. Így aztán Jorga egyelőre nyugalmas vizeken evezhet Scylla és Charibdis között.

Politikai körök véleménye szerint, a kormánypárt el fogja vetni a parlamentben előterjesztési szándékolt javaslatot, hogy Jorga és csoportjának mandátumait semmisítsék meg, mert úgy tekinti a dolgot, hogy Jorga és párthívei továbbra is megmaradtak a nemzeti pártban. Argetoianu mandátumát ellenben a megsemmisítés veszélye fenyegeti, mert ő kétségtelenül kilépett a pártból.

A Cuvantul értesülése szerint Crasnaru, a legfelsőbb közigazgatási bizottság elnöke tegnap jelentést tett Averescu kormányelnöknek arról a nagyszámu feliratról, amely az utóbbi időben érkezett a legfelsőbb közigazgatási bizottsághoz és amelyben a kormánnyal kötött megállapodásra hivatkozva igen sok szinnmagyar erdélyi község és város kérelmezi, hogy a kormány az illető helységek közigazgatásában engedélyezze a magyar nyelv használatát. A miniszterelnök tudomásul vette Crasnaru jelentését és a feliratokat döntés végett a legközelebbi minisztertanács elé utalta.

Bucuresti. A liberális pártkörben tegnap Bratianu Vintilla elnökletével értekezletet tartottak. Elhatározták, hogy a jelenlegi kormány által a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatokat beható tanulmányozás tárgyává teszik és már most megállapítják azokat a változtatásokat, amelyeket a liberális párt a törvényeken eszközölni fog, ha újból kormányra jutnak. Elhatározták továbbá, hogy a külföldi tüke közreműködésének a problémáját is beható tanulmányozás tárgyává teszik.

Bessarabiában megmarad az ostromállapot.

Goga nem tett erre vonatkozó előterjesztést a minisztertanácsban.

(Bucuresti, okt. 19.) Kormánykörökben megcáfolják azt a hírt, hogy Goga Octavian belügyminiszter a bukovinai ostromállapot megszüntetését kérte a minisztertanácsban, amely azonban ezt az előterjesztést visszautasította.

Ez a kérdés még nem is került a minisztertanács elé, mert a katonai hatóságok a jelenlegi helyzet fentartását óhajtják továbbra is. A mai rendszer, bár nem zaklatja a lakosságot, a katonaság révén mégis garantálja a titkos ügynökök fokozottabb ellenőrzését.

Magyar alelnöke lesz a prágai parlamentnek.

Az új kormány sorsa Hlinkáéktól függ. — Képviselőház, ahol az ellenzék van többségben.

(Prága, okt. 19.) A parlament tegnapi ülésén helyettes miniszterelnökké Srameket választották meg. A képviselőház csak rövid üléseket tart, mert a kormány Hlinka jövő hétre várt hazatéréseig a vita befejezését el akarja huzni.

A kormány ugyanis még nem rendelkezik a parlamentben megfelelő számu többség felett, mert a szlovák néppárt Hlinkának Amerikából való hazaérkezéséig nem akar dönteni magatartása felett s így könnyen megtörténhetik, hogy a kormánydeklaráció fölötti szavazásnál a kormány a mai helyzetben kisebbségben marad.

Az új parlamenti kormány helyzetét az alábbi szám adatok világosítják meg, amelyből kiderül, hogy a kormány 163 szavazattal rendelkezik.

A Német Gazdaszövetség. német iparpárt és Magyar Nemzeti Párt 24, német ker. szoc. párt

13, csehszlovák- agrárpárt 46, cseh néppárt 31, Hlinka-párt (állásfoglalása még kétséges) 23, nemzeti demokraták 13, csehszlovák iparpárt 13.

Az ellenzéknek 137 szavazata van és pedig 41 kommunista, 29 cseh és 17 német szociáldemokrata, 28 cseh nemzeti szocialista, 10 német nemzeti, 7 német nemzeti szocialista, 4 magyar keresztényszocialista és 1 ruszin földműves-szövetségi.

A Hlinka-párttól függ tehát a kormány sorsa, mert ha az ellenzékkel szavaznak, ez esetben a kormánykoalíciónak csak 140, míg az ellenzéknek 160 szavazata lesz.

Hlinkáékat máris az ellenzékhez számítják az agrárpárt szlovenszói organumai.

A nemzetiségi pártok s a kormányban helyet foglaló csehszlovák pártok közt történt megegyezés alapján, mint Prágából jelentik, a csehszlovákiai Magyar Párt egy alelnöki tisztséget fog kapni a prágai parlamentben. Az alelnök személyére nézve a Magyar Párt még nem határozott.

Zsitvay lett a magyar parlament elnöke

Az új elnök programbeszède. — Előkelő gesztus lenne a franciák részéről, ha kegyelmet kérnének a frankhamisítókna. Az emigránsok nem kapnak amnesztiát.

(Budapest, október 19.) A nemzetgyűlés mai ülésén tartották meg az új elnökválasztást, miután Szcitovszky Bélát belügyminiszterré nevezték ki. Összesen 143 szavazatot adtak le, amelyből 121 Zsitvay Tiborra esett és két szavazólap üres maradt. Az elnökválasztó nemzetgyűlésen Huszár Károly alelnök elnökölt, aki a választás eredményének megállapítása után bejelentette, hogy Zsitvay Tibort választották meg a nemzetgyűlés elnökének, amit nagy éljenzéssel fogadtak.

Zsitvay Tibor ezután megtartotta elnöki bemutatkozóját, amelyben azt hangoztatta, hogy az elnök szent hivatása a pártokon és a szenvedélyeken felül emelkedve példát mutatni.

Az ország a nemzet képviselőitől nem meddő harcokat vár, hanem azt, hogy működése nyomán egyre több seb hegedjen be. Átérzi a reáharuló feladat nagyságát, köszönetet mond a bizalomért és azzal a reménységgel kezdi meg működését, hogy nem lesz aki pálcát tör szándékai becsületessége és tisztasága fölött. A nemzetgyűlés új alelnökét, aki Zsitvay örökébe lép, holnap választják meg és holnap kezdi meg a nemzetgyűlés a felsőházra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását.

A nemzetgyűlés folyosóján dr. Vass József miniszterelnökhelyettes nyilatkozott a frankhamisítás ügyének elítélteiről és az esetleges amnesztiáról. Hangsúlyozta, hogy az ügy politikai részét már elintézték és a bírói rész igazán súlyos ítélettel végződött. Most a francia nemzet részéről volna nobiles gesztus, ha onnan indulna ki a kegyelemadás s a kegyelemkérés gondolata, s kétségtelen, hogy ez a lépés sokkal könnyebbé tenné a kormány helyzetét ebben a kérdésben.

A demokratikus blokk részéről Rassay Károly szólalt fel és azt hangoztatta, hogy a frankügyben a kormány felelőssége fennáll. Elismerte, hogy a nemzetgyűlésnek vannak érdemei a pénz stabilizálása körül, az államháztartás egyensúlya is biztosítva van, de kívánja a magángazdaság megszilárdítását s az adók mérséklését is. A felekezeti harc megelőzésére intézkedéseket sürget. Kéri, hogy a felsőházra vonatkozó javaslatot mindaddig ne tűzzék napirendre, amíg az aktuális problémákat le nem tárgyalták.

Peyer Károly szociáldemokrata képviselő azt hangsúlyozta, hogy a szociálisták a frankügy likvidálása után is fennforogni látják a kormány felelősségét. Rassay beszédére gróf Bethlen István miniszterelnök reflektált és kijelentette, hogy a felsőházi javaslat életbeléptetése az egyedüli feltétele az új választói törvény keresztülvételének. Kérte, hogy az ellenzék hasson oda, hogy a felsőházi javaslatot gyorsan tárgyalják le.

Több közbeszólás következett.

ben Vass József miniszterelnökhelyettes újból felszólalt és kijelentette, hogy az amnesztiát Windischgrätz és Nádossy ügyére ér-

Arisztokraták a bécsi bíróság előtt.

Pallavicini Arthur ögrófot és Hardegg Jenő grófot csalás, sikkasztás és hamis bukás címen vonja felelősségre a büntetőbíróság.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől). A bécsi államügyészség immár egy év óta folytatja a vizsgálót a Buchal-féle bankház bukása ügyében. Ennek a magánbanknak Buchal Tivadar, egy volt katonatiszt volt a főnöke, csendes társai pedig Pallavicini Arthur ögróf és Hardegg Jenő gróf voltak. Ez a két arisztokrata az utóbbi esztendőben szinte minden megbukott bank igazgatóságának tagja volt. Így Pallavicini ögróf főrésztvényese volt a nagy botrányok közepette összemoltrt berlini Beneckendorff-banknak, Hardegg gróf pedig többek közt a bécsi Allgemeine Industrie-bank igazgatóságában foglalt helyet.

Az elmúlt év novemberében a Buchal-bankcég több kommitense bűnvádi feljelentést tett Pallavicini, Hardegg és Buchal ellen csalás, hamis bukás és sikkasztás címen. Röviddel azután Pallavicini Arthur ögróf Magyarországra utazott apjához, Pallavicini János ögróf volt nagykövetehez, szavát adta azonban az osztrák hatóságoknak, hogy rövidesen visszatér Bécsbe. Mivel azonban nem tért vissza, az államügyészség ez év áprilisában köröző levelet adott ki ellene.

Pallavicini, Hardegg és Buchal 1920 szeptember óta fölötté gyanús üzleteket folytattak. Így többek közt Bothmer-Latinovich Olga grófnő mintegy 400 millió

tette. Ha vannak még kommunista vád miatt elítéltek, akkor meg van annak a lehetősége, hogy az igazságügyminiszter revizló alá vegye ügyüket. Az emigránsokra az amnesztiát nem értette, annál kevésbbé, mert az az álláspontja, hogy ezek az emberek jöjjenek haza és álljanak bíróság elé.

korona értékű részvényeket adott át Pallavicini Arthur ögrófnak avval a megbízással, hogy vásárolja meg számára a sinselbergi uradalmat. Pallavicini addig késlekedett a vétellel, amíg az uradalom eladási ára a korona zuhanása miatt 1270 millió koronára szökött fel.

Erre Bothmer grófné és leánya, Bubna Mercedes grófnő visz szaléptek a vásártól és visszaköve teltek Pallaviciniról a 400 milliót. Hosszas sürgetésre 210 milliót valóban visszakaptak, a többit a Buchal-bankház eljátszotta a tőzsdén. Az államügyészség ezért sikkasztás címen emelt vádat Pallavicini ellen.

Buchal bankár egy tranzakció során Khevenhüller Edine grófnőtől 15.000 cseh koronát sikkasztott el.

Még egy csomó más feljelentés is érkezett Pallavicini és társai ellen. A büntetőbíróság az ügyet október végén fogja tárgyalni. Pallavicini ögróf az osztrák kancellári hivataltól menlevelet kért, hogy a tárgyalásra az előzetes letartóztatás veszélye nélkül megjelenhessen, azonban a kancellári hivatal a kérést elutasította. Mivel Buchal néhány hónap előtt szintén megszökött, állítólag Csehszlovákiába távozott, a hónap végén megtartandó tárgyaláson a három vádlott közül csupán Hardegg Jenő gróf fog személyesen megjelenni.

Hűvösre került az aradi jégkirály.

A „világjáró“ bűnygyébe Csutina téli szabaduszó is belekeveredett. — Az aradi ügyészség valamennyi gyanúsítottat letartóztatta.

(Saját tudósítónktól). Szaplonczai Sándort, a „világjáró“ aradi betörőt, a vele elindult és Aradra visszaérkezett két diákot, akik állítólag szintén részesek a betörések elkövetésében ma délelőtti átkísérték az ügyészség fogházába.

Ezzel az ügygel kapcsolatban ma érdekes letartóztatást eszközölt az aradi államrendőrség. Letartóztatta Csutina Sándort, az országos hírre vergődött aradi cipész mestert, aki a téli évad idején naponta jeges fürdőt vett a Marosban. Csutina Sándor gazdaság vádjá miatt került börtönbe. Kiderült ugyanis, hogy a téli szabadfürdésen, cipész mesterségen kívüli még ócskaságok elárúsításával is foglalkozott. Megvásárolta a Szaplonczai által lopott holmik egy részét és az a gyanu, hogy tudomással birt arról, hogy a ruhanevek betörésből származnak. Csutina Sándor ugyan tagadta ezt, de olyan bizonyítékok merültek fel, hogy a rendőrség kénytelen

volt őrizetbe helyezni.

Szaplonczai Sándor bűneinek sorozata ma ismét szaporodott. Kiderült ugyanis, hogy sohasem volt gyógyszerészsegéd és a nála levő igazolványok hamisítottak. A fiatal ember tényleg alkalmazásban volt két aradi gyógyszerárban, de nem mint gyógyszerész. A négy letartóztatott embert délelőben szállították át az ügyészségre.

Radu Pascu vizsgálóbíró a késő délutáni órákban hallgatta ki a vádlottakat. Szaplonczai Sándor ezúttal is belismerte bűnösségét s arra hivatkozott, hogy a betörésről a két diáknak is említést tett. T. K. nevű diák tiltakozott Szaplonczai kijelentése ellen és Sch. F. barátjával azt vallották, hogy bár Szaplonczai tényleg tett említést valami betörésről, de azt úgy mondotta, hogy jó volna megtenni. A betörésről, mint elkövetett tényről nem beszélt s így nekik fogalmuk sem volt arról, hogy egy betörő társaságban in-



Soha ne vakarja bőrét, a CADUM-KENŐCS rögtön enyhítést hoz

dultak „világköruttra.“ Csutina, akit gazdaság miatt tartóztatott le a rendőrség, szintén tiltakozott a vád ellen és kijelentette, hogy a ruhákat azért vette meg, mert azt hitte, hogy azok Szaplonczai saját tulajdonai. Mindazonáltal a négy vádlottat kihallgatásuk után Radu Pascu vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Humoros jelenete volt a letartóztatásnak, amikor a fogház folyosóján a négy gyanúsítottal szembe jött Selariu János fogházfelügyelő. Selariu, mikor meglátta Csutinát, összecsapta a kezét és ijedten így kiáltott fel:

— Az Isten szerelmére Csutina, hogy el ne olvadjon a cellában, hogyan fogok én magának naponta jeges fürdőt készíttetni!

A Kulturpalota költségvetése
Senki sem kaphatja meg díjtalanul az előadó-termet.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt tovább folytak a tárgyalások a költségvetés körül. Nichi Lázár dr. a kulturpalota igazgatója előadta, hogy az idén többet szeretne a kulturális célokra fordítani s ezért kéri, hogy a tavalyi 337.000 lej helyett 800.000 lejt vegyenek fel a költségvetésbe. A nagyobb tételek ebből: a szépművészeti muzeum céljaira 250.000 lej, az etnográfiai muzeumnak 30.000 lej, a könyvtár szaporítására 150.000 lej és a Balázs-féle iskolamuzeum megváltására 100.000 lej. Kéri a város vezetőségét, hogy approbálja a költségvetés ilyen arányban való növelését.

Dr. Angel István elnök kifejtette, hogy a város nagyon szívesen áldoz a kulturpalota céljaira, azonban feltétlenül kell, hogy a kulturpalota valamilyen jövedelmet is hozzon. Kifejezetten kéri az igazgatót, hogy a jövőben a nagytermet senkinek sem adja díjtalanul vagy leszállított áron. Mindenki, aki igénybe akarja venni a termet, fizesse is meg. Ha valamilyen jótékony egyesület előadást tart, akkor az nyújtson be kérvényt a városhoz, amelyben kéri vissza szubvenció alakjában a kifizetett bérösszeget. Nichi Lázár dr. meg is ígérte ezt, majd átnyújtotta a kulturpalota költségvetését a pénzügyi szolgálat főnökének tanulmányozás végett.

Mária királyné megérkezett Amerikába.

A királyi család a felhőkarcolók közt. — Newyork lakosságának tizezei óriási lelkesedéssel fogadták a fenséges vendégeket.

(Newyork, okt. 19.) Mária királyné, Ileana hercegné és Miklós herceg, valamint az udvari kíséret tegnap érkezett meg Newyorkba. A királyi vendégeket Newyork város pontonján vitték Barterbe, a felhőkarcoló központjába, ahol Mária királyné és gyermekei megcsodálták a hatalmas, égignyúló palotákat. Newyork lakossága nagy lelkesedéssel és ünneppel fogadta a királyi vendégeket. A kikötő partján óriási néptömeg sorakozott. Az uton végig tengerész és gyalogsági csapatok állottak.

A newyorki fogadtatás.

Mindenütt lelkes üdvözlés közepette haladt a királyné. Majd autóbá szálltak és az óriási tömeg sorfala közt haladtak a newyorki városokhoz. Az egész utvonalon, a Broadwayon végig megállt az egész forgalom. Ezer meg ezer ember a román királyi családot éltette. Közben zápor keletkezett, de ez sem befolyásolta az ünneplő sokaságot, amely óriási lelkesedéssel üdvözölte mindenütt Mária királynét és gyermekeit. Az ünneplés fogadtatás a newyorki városháza palotájában folyt le. Amikor a királyi vendégek a felkészített díszterembe léptek, a zenekar a román himnuszra zendített rá. Newyork polgármestere ünnepi beszéddel üdvözölte a vendégeket.

A fogadtatás után Mária királyné, Ileana hercegné és Miklós herceg a pensylvániai pályaudvarra hajtottak és Washingtonba utaztak, ahonnan két nap múlva visszatérnek. A királyné és gyermekei a park Avenue szállodában fog lakni, amely rendkívüli előkészületeket tett a királyi vendégek fogadtatására. Azok a butorok, amelyekből Mária királyné lakosztályát berendezték 400.000 dollárba kerültek.

A királyné pazar lakosztálya.

A királynénak huszonegy fényesen berendezett szobából álló lakosztályt bocsátottak rendelkezésére és a lakosztállyal egy emeleten adtak helyiségeket a királyné kísérete számára is. A lakosztály napi ára 62.000 dollár volna, de a tulajdonos nem fogad el érte semmit, mert a lakosztályt tiszteletből díjmentesen ajánlotta fel a királynénak.

A szálloda igazgatóságát vagyonszalagból való fiatal lányok ostromolják, akik szobaleányságra ajánlkoznak a királyné mellé, de az igazgatóság az ajánlkozókat mind visszautasította.

Amerika három vasúttársasága, amelyek vonatjain a királyi vendégek utazni fognak, értesítették a vendégeket, hogy az utazásért fejéknént csupán egy dollárt számítanak fel.

Megérkezés Washingtonba.

(Washington, október 19.) Mária királyné és gyermekei tegnap este hat órakor Washingtonba érkeztek. A pályaudvaron Kellog belügyi államtitkár fogadta a vendégeket az amerikai kormány nevében. Egy lovas eskadron teljes díszben kordont vont a pályaudvartól a román követségig és a

koronás főknék járó tisztelegéssel üdvözölte a román királynét.

A királyné, washingtoni jelentés szerint ma Washingtonban, az Egyesült-Államok fővárosában, a román követségen ebédet adott és azon résztvettek Franciaország, Olaszország, Lengyelország és a kisantant képviselői is. Coolidge elnök ma fogadja ünnepélyes kezetek között a királynét.

Ujságírók rohama zuhogó esőben.

(Newyork, október 19.) Mária királyné, amikor a Leviathan hajót elhagyta, több mint kétszáz ujságíróval került szembe, akik intervjut akartak csinálni a királynéval. Erre azonban csak akkor került a sor, amikor az uralkodónő a szállodájából elhajtott. Közben erősen esett az eső s a kétszáz ujságíró a zuhogó záporban arra várt a szálló előtt, hogy a királyné megjelenjen és autóbá szálljon. Amikor Mária királyné nagyon szép bársonyruhában tur-

bánszerű kalappal megjelent és a csuromvizes ujságírókat meglátta, meglepetten kiáltott fel:

— Oh, hogy át vannak ázva.

Mária királyné nem térhetett ki az intervjú elől. Először kijelentette, hogy nagyon örül, hogy Amerikát meglátogathatta. Köszönetet mondott a nagyszerű fogadtatásért. Az intervjú az ujságírók nagy sajnálatára csak öt percig tartott. Amikor megkérdezték a királynét, mit szólna Ileana hercegnének egy amerikai pénzarisztokratával való házasságához, az uralkodónő azt válaszolta:

— A hercegnő még nagyon fiatal ahhoz, hogy házasságra gondoljon.

A pályaudvar közelében és az egész utvonalon végig hatalmas tömeg gyűlt össze, hogy Románia uralkodóját láthassák. Mária királynét láthatólag nagyon meglepett az amerikai nép rokonszenve.

Leleplezték Tisza István szobrát.

„A magyar nemzet életére törtek, akik megölték Tiszát”. — Horthy kormányzó beszéde a debreceni szoborleleplezésnél.

(Debrecen, október 19.) Ezrekre menő közönség részvételével leleplezték le vasárnap délelőtt a debreceni Tisza István tudományegyetem előtt gróf Tisza István első szobrát. A szobor Kisfaludy Stróbl Zsigmond művészi és szép alkotása. A leleplezés és az egyetem zárókövetési ünnepségén megjelent Horthy Miklós magyar kormányzó gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter kíséretében, aki a szoborleleplezés előtt ismertette Tisza életét, politikai szerepét és történelmi jelentőségét. Ezután Berzeviczy Albert méltatta gróf Tisza Istvánt.

Horthy Miklós a magyar nem-

zet koszoruját helyezte el a szobor talapzatára. Majd a következőket mondotta:

— Tisza a magyar férfi érnének a megtestesítése volt, mint ember, államférfi és katona. Akik életét kioltották, a nemzet életére törtek. A szobor a magánéletekben tetemre hívja a magyar nemzet sirásait.

A kormányzó beszéde után Zsitvay Leo a magyar nemzetgyűlés, gróf Klebelsberg pedig a kormány koszoruját tette le a szoborra. A különböző testületek és egyesületek több mint 50 koszorút helyeztek el a szobor talapzatára.

Harc az elbocsátott városgazda lakása körül.

Kilakoltatják-e Bugariu Constantint? — Félreértés az Aradi Közlöny egyik cikke miatt.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes vita fejlődött ki ma délelőtt az interimár bizottságban Bugariu Constantin a város nemrég elbocsátott városgazdája körül. Az ülésen felolvasták Bugariu beadványát, amelyben bejelenti a város vezetésének, hogy az elbocsátását megelébbeszte a temesvári táblához. Bejelentette még, hogy lakását, amelyet a bizottság határozata szerint ki kellett volna ürítenie, nem adja át, mivel a lakástörvény módor: ad neki arra, hogy még hat hónapig ott lakhasson és Aradon amugy sem lehet ma lakást kapni. A lakás körül nagy vita fejlődött ki, amelynek folyamán Pascutiu Silvius dr. és Széll Lajos dr. humánusabb és méltányosabb álláspontot képviseltek. Végül szavazás alá bocsátották az ügyet és öt szavazattal kettő ellenében elfogadják az elnöki javaslatot, amely szerint a lakáskérdést a városi főügyésznek adják át, aki megteszi a bíróságnál a kellő lépéseket a kilakoltatás iránt.

Itt említi meg, hogy Bugariu elbocsátásával kapcsolatban irt cikkünk fölvián kellemetlen félre-

értés keletkezett. Az egyik interimár bizottsági tag ugyanis beszédet mondott a városgazdával kapcsolatban, amelyben kijelentette, hogy a városgazda azt hitte, hogy a katonaságnál van, ahol az őrnagy sétált s a munkát helyettes az őrmester, vagy a káplár végezte el. A beszédnek ez a része katonai körökben méltatlankodást keltett, mivel a tisztikar magára nézve sértőnek találta a hasonlatot. Az előadó beszéde azonban nem általánosított, hanem csupán Bugariu Constantinnra vonatkozólag mondotta el azt, amit mi annak idején szöszörint reprodukáltunk. Nem volt szándékunkban a tisztikart ezzel megsérteni, hiszen éppen a mi lapunk az, amely a hadsereggel való megértés és együttműködés állandó propagálója. Ezért ezután is kötelességünknek tartjuk leszögezni, hogy a Bugariu elbocsátásával kapcsolatban írott cikkünknek sérelmezett passzusa csupán egyetlen személyre és nem a hadsereg tisztikarára vonatkozott.

Városi körökben egyébként nagy érdeklődéssel várják a Bugariu-ügy további fejleményeit.

Véget ér

a pápa önkéntes fogsága. Béke készül az olasz állam és a Vatikán között.

(Zürich, október 19.) A Neue Züricher Zeitung római tudósítója jelenti, hogy a pápa és az olasz kormány között küszöbön áll a megegyezés. A pápa már hajlandónak nyilatkozott visszavonni a pápaság történelmi jelentőségű tiltakozását az egyházi állam elfoglalása és az olasz királyságba való bekebelezése ellen. Ennek ellenében az olasz kormány hivatalosan elismerné a pápa szuverenitását és a vatikáni birtokot. A lap ehhez az értesüléshez hozzáfűzi, hogy a megállapodás esetén a pápa önkéntes fogsága véget érne.

A családi-erdői gyilkos nyomában.

Kézrekerül a szennyvíztelep őrének gyilkosa. — A tettes most katonai szolgálatot teljesít.

(Saját tudósítónktól.) Még emlékeztében él Arad város közönségének az a véres kegyetlenséggel végre hajtott gyilkosság, amelyet a múlt év tavaszán követtek el a Csálai erdőben. A gyilkosság áldozatát Czin-kóczki Márton egy kora tavaszi reggelen találták meg vérbefagyva, összeroncsolt tagokkal az erdő sűrű bokrai között. Az áldozat az aradi szennyvíztelep éjjeli őre volt és amint a rendőrségi vizsgálat megállapította, a gyilkosságot nem rablási szándékból, hanem bosszúból követték el. A helyszínen megjelent hatósági orvos megvizsgálta a hullát és megállapította, hogy a gyilkosságot vadállati kegyetlenséggel hajtották végre. A halál közvetlen oka fulladás volt; a gyilkos megfojtotta áldozatát fején és testén számos hatalmas balta ütéstől származó, halált okozó súlyos sebek voltak. A bestiális gyilkos azonkívül patkós csizmáival úgy össze rugdosta a szerencsétlent, hogy több oldalbordája be-tört.

A rendőrség a legnagyobb aparáttussal kezdett a nyomozáshoz, hogy a gyilkost mielőbb kézrekerítse. Két heti fáradtságos munka után a rendőrség kénytelen volt beismerni, hogy a nyomozás holt pontra jutott, mert a gyanúsítottak mind alibit igazoltak. Annak ellenére, hogy a nyomozás sikertelen maradt, a rendőrség állandóan felszínen tartotta az ügyet és a nyomozó osztály megbízott egy detektívet, hogy kísérje figyelemmel azokat, akik a meggyilkolttal érintkeztek.

A napokban olyan jelentés érkezett a rendőrségre, hogy az éjjeli őrgyilkosa a tett elkövetése után a reggélbe utazott és jelenleg valahol katonai szolgálatot teljesít. Az illetőnek a családja Aradon lakik és egyes elejtett szavakból állapította meg a nyomozással megbízott detektív, hogy az általa gyanúsított ember régi haragosa volt a meggyilkoltnak és többször hangoztatta, hogy elteszi láb alól. Sikertelt azt is megtudnia, hogy azon a véres éjszakán fejével kezében lesbe állt és Czin-kóczkit várta. Közvetlenül a gyilkosság után elutazott és jelenleg csak annyit tudnak róla, hogy bevonult katonának. A jelentés alapján a rendőrség bevezette a nyomozást és remélhető, hogy a vérengző gyilkos néhány napon belül az igazságszolgálatás kezei közé kerül.

Primo de Rivera

megrendszabályozza a tisztikart

A spanyol diktátor bezdratta a katonaiskolákat. — A tisztek polgári pályára lépnek.

(Madrid, október 19.) Primo de Rivera diktátor hozzájárult a hadsereg megreformálásához és a tisztikar megrendszabályozásához. A hadiskolát egyelőre megszüntették és csak 1928-ban fog újra megnyitni az a nagy katonai akadémia, amely minden fegyvernem számára képez ki tiszteket és a testületi szellemet egységessé teszi. A diktátor elrendelte, hogy a tüzértisztek ítéleteit felül kell vizsgálni és mindenkit kegyelemben kell részesíteni, aki kegyelemért folyamodik. Eddig azonban senkisémmel folyamodott, hogy visszanyerje a tiszt rangját és sokan polgári állásokban helyezkedtek el.

Művészet.

Az aradi városi színház műsora a következő: Szerdán este: Román előadás. Csütörtök: Muzsikus Ferkó, operett. (B. bérlet.) Péntek: Muzsikus Ferkó, operett. (C. bérlet.) Szombat délután négy órakor: Hameln patkányfogó, gyönyörű mesejáték. (Nagyszabású gyermek-előadás helybéli gyermek-műkedvelőkkel.) Este: Bohémek, opera. (Vendégeikkel mérsékelttel felemelt helyek.) Bérletszűnet.)

Steiner Ferenc kamaraénekes legújabb óriási bécsi sikere. Steiner Ferenc kamaraénekes a múlt héten tartotta idej első hangversenyét a bécsi Konzerthausban. Erre az este nemcsak hogy minden jegy elkel, de igen sokan akik nem gondoskodtak idejében jegyről, kintrekedtek. A közönség — a bécsi vezető lapok szerint — szünni nem akaró tapsviharral tombolva ünnepelte a kiváló művészt, aki önmagán is túltett. Oly óriási volt idej első fellépésének sikere, hogy kénytelen soron kívül a közeljövőben még egy hangversenyt adni. Mint értesülünk, az aradi okt. 26-iki hangversenyének műsora teljesen azonos a bécsi műsorával. Nálunk is az ő állandó kíséredje, a kiváló bécsi zongoraművész, Franz Mittler kíséri.

Menjünk szombaton, október 23-án este 8 órakor a Munkás Otthonba, ahol Bérczy Lajos aradi katolikus főgimnáziumi tanár tart rendkívül érdekes előadást az élet keletkezéséről.

STEINER kamaraénekes hangversenye okt. 26. — Jegy: Sándornál.

Shanghai ostroma.

A kantoni csapatok bevonulnak a városba.

(London, október 19.) Pekingi jelentés szerint a kantoni csapatok Shanghai előtt gyülekeznek s arra készülnek, hogy a várost megostromolják. A külföldiek tömegesen menekülnek, mert attól tartanak, hogy a várost bombáznifogják. Az angol távirati ügynökség jelentése szerint Shanghai csak rövid ideig tarthatja magát és a katonai hadsereg rövid idő alatt be fog vonulni a városba.

Bacher özvegye visszaköveteli vagyonát.

Bacher hatszázmilliárd értékű vagyona veszett el a részvénytársaságnál.

(Budapest, október 19.) A Viktoria-malomkoncert megingása után tudvalevőleg Bacher Emil vezérigazgató teljes magánvagyont felajánlotta a koncertnek biztosítékul. Mintegy hatszázmilliárd értékű vagyon került így a Molinum-részvénytársasághoz. — Bacher Emil temetése után megállapították, hogy ez a hatalmas vagyon valószínűleg elveszett a részvénytársaságnál és így Bacher Emil özvegye és fia vagyont nélkül maradtak.

Bacher barátai most új fordulatot adnak az ügynek, miután azt vitatják, hogy Bacher jogosulatlanul ajánlotta fel egész va-

gyonát a Molinumnak, mert ennek a vagyonnak tekintélyes része közös szerzemény, úgy, hogy annak fele Bacher Emilét illeti meg. Ezen az alapon már a legközelebbi napokban meg is kezdődnek a tárgyalások a Molinummal. Bacher özvegyének jogi képviselője, Gál Jenő dr. egyezsége törekszik és csak abban az esetben tereli bírót utra Bacherné igényeinek érvényesítését, ha a megegyezés nem sikerül. Ebben az esetben az utolsó évek legnagyobb összegű póré fog a budapesti törvényszéknél megkezdődni.

Cudalbu a lakbérleti törvényről

Az igazságügyminiszter fantasztikusoknak mondja a lapokban megjelent híreket.

(Bucaresti, október 19.) Cudalbu igazságügyminiszter kijelentette, hogy azok a hírek, amelyek a lapokban, az új lakbérleti törvénnyel kapcsolatban megjelentek, nem egyebek fantasztikumnál.

Kiszorul a benzin az autóforgalomból.

Egy zágrábi mérnök korszakalkotó találmánya. — A benzinhelyettesítő anyag jóval olcsóbb a benzinnél.

(Zágráb, okt. 19.) Egy zágrábi mérnök korszakalkotó találmányát teszi meg a nyilvánosságot, amely bizonyára óriási változásokat fog előidézni az autómobil forgalomban. A mérnök olyan anyagot talált fel, amely teljesen helyettesíti a benzint s találmánya érzékenyítésével és forgalomba hozatalával egy zágrábi gyárost biztost meg. Az éter és szeszkombinációból készült anyag egyik legfontosabb előnye, hogy körülbelül ötven százalékkal olcsóbb, mint a benzin s nemcsak az uccai autóközlekedésben, hanem mezőgazdasági gépeknél is alkalmazható, elsősorban a traktoroknál és benzinhajtásra berendezett üzemekben. Az új anyagot a napokban próbálta ki egy szakemberekből összeállított bizottság, amely a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott az új találmányról.

kunnál. A bizottság javaslata a miniszternél van még mindig és még a minisztertanács elé sem terjesztette azt. A hírek a kedélyek izgatását célozzák csupán. Annak idején a törvényjavaslat szövegét publikálni fogják.

A benzinhelyettesítő anyag költségeként öt dináros ártan kerül forgalomba, s ha tekintetbe vesszük, hogy a benzin ára ezidőszakra 11—12 dinár, az autómobilok rezsiköltsége a felére redukálódik. De olcsóbbá válik a mezőgazdasági munka és minden olyan iparüzem, amely benzinszolgáltatásra van berendezve.

A benzinnagykereskedők és vállalatok természetesen nagy megrökönyödéssel fogadták a zágrábi mérnök találmányát, amely veszedelmes versenytársnak szegődött az amerikai benzincégekkel szemben is. — A nagy harc tehát rövidesen megindul, pro és contra vélemények hangzanak el s a küzdelem eredménye csak az lehet, hogy a benzin ára leszall addig a mélypontig, amíg ismét felvelheti a versenyt a benzinhelyettesítő találmánnyal.

A három milliós selyemfüggöny

Egy váradi szállítócég igazgatója Gerliczy báró selyemfüggönyét akarta átcsempészni a határon, de rajtavesztett.

Nagyváradról jelentik: Szenzációs selyemcsempészésnek jöttek nyomára tegnap Nagyváradon az ottani államrendőrség detektívjei. A rendkívül érdekes csempészés részleteiről az alábbi tudósításunk számol be:

Néhány nappal ezelőtt báró Gerliczy István nagyváradi földbirtokos azt a megbízást adta a nagyváradi Heisler szállítócégnek, hogy Biharpuspökiben a Jakab Kálmán szállítócégnél levő több mint 15 kilogramm súlyú selyemfüggönyeit hozzák át Nagyváradra, természetesen a rendes és törvényes vámtetelek lefizetése mellett. A szállítócég igazgatója, Antal Andor azonban a magazsebére meg akarta takarítani a nagy vámdíjat és ezért elhatározta, hogy csempészaton hozza be a selymeket az országba. A nagy-

váradi rendőrség azonban értesült szándékáról és több detektívvel figyelgette a Magyarországból jövő vonatokat.

Tegnap azután a detektívek észrevették, amint egy Kovács János nevű vasuti szerelő nagy csomagot vesz ki a szeszekocsiból és a csomagot vállára véve lakása felé tartott. A detektívek nyomon követték a lakásig Kovácsot, aki belsmerte, hogy a csomagot Antal kérésére, minden díjazás nélkül, csupán szivességből hozta át, anélkül, hogy tudta volna, mit visz. Nyomban letartóztatták és szembesítették Antal igazgatóval, aki azonban eleinte tagadni próbált, majd belsmerte, hogy ilyenformán akarta kijátszani a hatóságokat.

A vámhivatalnál nem tudják, hogy mennyi bírságot vessenek

ki a 15 kilogramm súlyú finom, nehéz brokátselyemből készült és arannyal átszőtt függönyökre, melyeknek vámdíja különben közel 300.000 lej lett volna s ezért táviratilag fordultak utasításért a vámfőfelügyelőséghez. Valószínűnek tartják azonban, hogy a vámtétel tiszterese lesz a bírság, vagyis megközelítőleg 3 millió lejébe fog kerülni ez a kis csempészeti história Antal Andornak, akit, ha nyomban le nem fizeti a bírság összegét, letartóztatásba helyezik.

Házaló-kereskedők alkonya.

Aradon betiltják az „olasz árusok“ működését. — Silány árukkal molesztálják a közönséget és ártnak az adófizető kereskedőknek.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi időben mindgyakrabban látható magukat olaszoknak mondó fiatalembereket, akik szőnyegeket vagy szöveteket igyekeznek a hiszékeny közönség nyakába akasztani, poton áron. A vevő azután csak otthon veszi észre, hogy becsapták és olyan silány árut adtak perzsa szőnyeg vagy angol posztó helyett, hogy negyedrészt sem éri meg annak az összegnek, amelyet érte adott. Már régebben mozgalom indult meg az aradi kereskedők körében az olasz árusok kitiltására, akik azonban szabadon garázdálkodtak tovább. A város vezetősége azonban most meg sokalta a panaszokat és elhatározta, hogy a jövőben szigorúan vigyáznak arra, hogy az állítólagos olaszok ne molesztálhassák a közönséget.

A mai interimar bizottsági ülésen Angel István dr. tette szóvá az ügyet. Elmondotta, hogy ezek az emberek uton-utófélen molesztálják az aradi közönséget és ártnak a tisztességes kereskedőknek. A multkoriban átiratot küldött a rendőrségnek, kérve, hogy ne adjon engedélyt árusításra, mire a rendőrség azt a választ adta, hogy ezek az árusok a városi pénztárnál illetéket fizetnek be és a rendőrségnek felmutatják a szabályszerű nyugtát a kifizetett taxáról. Ezért felhívta a pénzügyi és az iparügyi szolgálat főnökeit, hogy a jövőben ne fogadjanak el semmiféle befizetést ezektől az emberektől. Egyszersmind küldjenek egy átiratot a rendőrségnek, amelyben értesítik erről a határozatról és felkérlik, hogy közegeteknek adják ki parancsba az állítólagos olaszok árusításának megakadályozását. Az interimar bizottság egyhangú tetszéssel fogadta az elnök szavait. Leszögezték még, hogy ez a rendelet nem vonatkozik a házi szőttesekre, amelyeket a háziipar fejlesztése érdekében, továbbra is engedélyeznek.

HARRY PIEL
szenzációs filmje
Felhők felett.
Ma utóljára az aradi
Urániában
Az előadások 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

H I R E K.

Adakozzunk a Vörös Keresztnek!

(Saját tudósítónktól.) A nagyszabású jótékony-hétnek, amelyet a Romániai Vörös-Kereszt az egész országban rendez, Aradon ma volt a második etappja: az uccai gyűjtés. A kora reggeli órákban kezdődött meg a munka, amelyben Arad jótékony urilasszonyai és urileányai lelkesen buzgólkodtak és szép eredményt produkáltak. Három sátor működött. Az első a városházával szemben volt, élén báró Popp Aurélné állott. Ebben a sátorban dr. Mihaileanuné, Paunescu alezredesné és Balázs Magda gyűjtöttek. A második a Vojtek-gyógyszertárral szembeni sátorban Vásárhelyi Jankával és Laczay Endrével az élén dr. Parecz Béláné, Vigyázó Lászlóné, Münz Mártonné, özv. Angel Zsigmondné dr. Stauber Andorné, Leölkes Béláné, dr. Széll Lajosné és leánya, Brunner Béláné, Szántay Lajosné, Mikoss Alfrédné, Joanovits Sándorné, Domonkos Gyuláné, Parecz Magda, Joanovits Györgyi, Domonkos Maci, Brunner Kaci és Giga, Schweigert Ilonka és Mikoss Magda dolgoztak. A harmadik sátorban dr. Botis Tivadarnéval az élén Kissné, özv. Sztankovics Istvánné, Bauer Eszti és Sztankovics Dóci buzgólkodtak a jótékony cél érdekében. Ezenkívül számos aradi fiatal ember segédkezett a hölgyeknek a gyűjtésben, amely szép eredménnyel zárult az első napon.

— A határszéli vagyonok elosztása. Bucurestiből jelentik: Bucsan belügyi államtitkár november végén Genfbe utazik, ahol a román kormány képviselőjében részt vesz a román-magyar határszéli közérdekű vagyonának szétosztási tárgyalásán, amelyen több vitás pontot kell elintézni.

— Cuza visszakapta katedráját. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter ma reintegrálta Cuza professzort a fassai egyetem gazdasáspolitikai tanszékében. A reintegrálást kimondó rendelet a holnapi Monitorul Oficialban jelenik meg.

— Megalakult Aradon a román társaskör. A napokban megalakult Aradon a Román Kaszinó, amely most tartotta alakuló ülését. A kaszinó helyisége a Kulturpalotában lesz a tanfelügyelőség és az egészségügyi felügyelőség helyiségeiben. Elnökké dr. Barbur Sever törvényszéki elnököt és igazgatóvá Gitta Agoston helyettes-felügyelést választották meg. A város előkelősége körében örömmel fogadták a kaszinó megalakítását és valószínű, hogy a közeljövőben számos tag jelentkezik felvételre.

Könyv és zenaidomságok Koronánál

— Egyetemet kap Craiova. Bucurestiből jelentik: Petrovici közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy azzal a tervvel foglalkozik, hogy Craiován egyetemet állítson fel.

— Letartóztatott vezérigazgató. Budapestről jelentik: Szenzációs letartóztatás történt tegnap a magyar fővárosban. A rendőrség letartóztatta Asbóth Gyula, a Kronos részvénytársaság igazgatóját sorozatos sikerkasztásokkal vádolva. A vád szerint Asbóth többmillió előlegeket vett fel építkezési munkálatokra. Az előlegeket azonban elköltötte és a munkálatokat meg sem kezdte.

A besszarábiai egyezmény ratifikálása. Olaszország november közepéig elismeri az egyezményt?

(Bucuresti, október 19.) Az Adeverul szerint kormánykörökben olyan nyilatkozatot tettek, hogy Olaszország november 15-ig ratifikálni fogja a besszarábiai egyezményt. Az Adeverul ezt a tényről a kormány nagy sikerének tartaná, amelynek az ellenzők is

örvendene. Azonban fentartással fogadja ezt a hírt, mert — szerinte — a viszonyok jelenleg nem alkalmasak a kérdés kedvező elintézésére és azt hiszi, hogy a ratifikálás egy későbbi időpontban fog csak megtörténni.

A budapesti lapok az utódállamokban.

Más cím alatt, bécsi keltezéssel akarják a pesti lapokat Erdélyben terjeszteni. — Jugoszláviában az összes pesti lapok árusíthatók lesznek.

(Budapest, okt. 19.) A budapesti lapok kiadói újabban ismét nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy az utódállamok kormányai beengedjék lapjaikat Szlovéniába, Erdélybe, illetőleg a Vajdaságba. Amint ismeretes, Erdélyből az összes budapesti napilapok ki vannak tiltva, Szlovéniába és a Vajdaságba is csupán néhány napilap mehet be. A jugoszláv kormány a magyar-jugoszláv döntőbírósi szerződés megkötése után előreláthatólag felold minden tilalmat és így rövidesen az összes budapesti lapok árusíthatók és terjeszthetők lesznek az SHS. királyságban.

Másként áll a dolog Csehszlovákiában és Romániában. Miklós Andor egyik megbízottja néhány hét előtt tárgyalásokat folytatott Bucurestiben, majd Prágában is, azonban lapjainak beengedését nem tudta kieszközölni. A budapesti lapkiadók körében ezért felmerült az az ötlet, hogy utánozni kellene a Központi Sajtóvállalat jól bevált példáját. A Központi Sajtóvállalat a Nemzeti Újság és az Új Nemzedék című napilapokon kívül két hetilapot is kiad: a Képes Krónika című illusztrált újságot és a Tündérvásár című gyermeklapot.

Ez a két utóbbi újság sem terjeszthető az utódállamokban, miért is a Központi Sajtóvállalat úgy oldotta meg a dolgot, hogy heti-

— Ellenőrzi a megváltott bírák magánvagyonát. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul értesítése szerint az igazságügyminisztérium egy fővárosi bankban lefoglalt egy 1 millió 300.000 lejes letétet, amely egy Bucuresti-i bíró nevében szerepel. A lap értesítése szerint diszkret nyomozás indult meg valamennyi vizsgálat alá vont bíró vagyoni helyzetének tisztázása érdekében.

Legnagyobb választék angol férfiszövetekben I. SCHUTZ-nál Arad.

— Fényképezés — fényképész nélkül. Newyorkból jelentik: Érdekes találmányt mutatott be szakembereknek egy Antol M. Josepho nevű newyorki mechanikus. Olyan gépecskét készített, mely husz másodperc alatt arképeket készít. A Photomaton — így nevezte el találmányát — kisformájú automata, mely érzékenyített papíros segítségével azonnal elkészíti a fényképet, ha egy pénzdarabot dobnak bele. Husz másodperc alatt a gép, emberi segítség nélkül, elvégzi a fényképezést minden munkáját és kidobja a kész fényképet, mely olyan finoman

lapjainak az utódállamokban való terjesztése érdekében társult a bécsi Panoráma című vállalattal. A Képes Krónika így az utódállamok számára bécsi kelettel és kiadói jelzéssel Panoráma címen, a Tündérvásár pedig ugyanígy Gyermekújság néven jelenik meg.

A budapesti lapkiadók mostan avval a tervvel foglalkoznak, hogy napilapjaik számára is hasonló módon biztosítsák az utódállamok magyar olvasóközönségét. Már számos ötlet felmerült, a tervek azonban még igen kezdetleges stádiumban vannak. Újságírói körökben többek közt azt beszéltek, hogy Miklós Andor lapjait szintén bécsi kelettel és kiadói jelzéssel szerenék az utódállamokban terjeszteni és az utódállamok részére készülő példányok más címmel is jelennének meg. Így Az Est, Az Este, a Pesti Napló és a Magyarország szintén más címen. Állítólag más lapkiadók is foglalkoznak hasonló tervekkel. Az utódállamok számára készítenék példányokból természetesen bizonyos cikkek kimaradnának.

A hírhírség terjesztési engedélyén kívül a terv megvalósítását egyelőre az is megnehezíti, hogy a lapkiadók nem tudják, milyen példányszámban sikerülne lapjaikat az utódállamokban elhelyezni, illetőleg, hogy érdemes-e így második kiadást készíteni, a melyet külön kellene önteni és nyomni.

van kidolgozva, hogy harmincszoros nagyítást is elbírnak.

— A frankhamisitókkal még nem közölték az ítéletet. Budapestről távirafozzák: A frankhamisitók előtt csak november elején hirdetik ki a Kuria végérvényes ítéletét. Az elítelt frankhamisitók vizsgálati foglaltsága leszántításának mértékéről az ügyészség, a büntetőtörvényszék, a főügyészség és végül az igazságügyminiszter mondanak véleményt.

— Szántóföld lesz az ó-temető helyén. A város vezetősége ma elhatározta, hogy az ó-temető területét szántófölddé alakítják át. Dirlea Vazul gazdasági tanácsos javaslatára az interimár bizottság ma elhatározta, hogy pályázatot ír ki az ó-temető bérletére. A bérlet három esztendeig bírja a földet, az első évben nem fizet bért. Ezzel szemben köteles a bokrokat teljesen kiirtani. A következő két évben a bérlet felebe bírja a földet.

— Béreljen Kerpel könyvtárban! — Schillinger Baba tánciskolájában a kezdő-kolon nem szerdán, hanem vasárnap este 9 órakor lesz megtartva a volt Werkmeister teremben, a Weitzer János és Batthyány-ucca sarkán.

— Egy százháromeves alkoholistá versenyezni szeretne Gertrud Ederlevel. Newyorkból jelentik: A New Rochelle-i zsidó aggok házában él a százháromeves Henry Levy. Az öregur még egyáltalán nem érzi magát öregnek. Kijelentette, hogy ha egyszer eszébe jut, majd felszólítja Gertrud Ederlet, hogy versenyezzenek a csatorna átúsztatásában. Azért lettem ilyen öreg, — mondta — mert mindig úgy élttem, ahogy nekem tetszett és kielégítettem a vágyaimat. — Annyit ittam és annyit dohányoztam, amennyi csak jól esett. Megkérdezték az öreg urtól, hogy mit szeretne még megélni életében, mire ezt mondta: Nagyon szeretném még megélni, hogy visszavonjak Amerikában a prohibíciós törvényt, mert az a legnagyobb boldogság.

STEINER kamaranékes hangversenye október 26. — Jegy: Sándornál.

— Lippára jött meghalni. Lippáról jelentik: Boksa István a Pesti Magyar Általános Hitelbank egyik kiváló tisztviselője hunyta le örök álmra szeméit Lippán. Boksa István gyógyíthatatlan tüdőbajban szenvedett és amikor látta, hogy az orvostudomány nem segíthet rajta, Lippára utazott nagynénjéhez, özv. Liptai Kálmánéhoz, mert mint halála előtt kijelentette, Lippán akar meghalni. A tragikus sorsu fiatal embert nagy részvét mellett temették el.

— Autoszerencsétlenség Lippán. Lippáról jelentik: Balss Egon, a lippai kórház igazgató főorvosa tegnap egy autoszerencsétlenség következtében kártörést szenvedett. Dr. Balss egy több tagú társasággal autókirándulásra indult és hibás kormányzás miatt az autó nekiment egy kőkerítésnek. Az autó utasai mindnyájan kiestek a kocsiból, de csupán az igazgató-főorvos sérült meg súlyosabban, akinek kártörése annyira komplikálódott, hogy Budapestre kellett szállítani.

— Barna Istvánné tánciskolájában Str. Unirei (Fábián Gábor-u.) 9. a vendégórák szerdán és szombaton este 9 órakor kezdődnek.

A. Gagniere & Co. Ltd. London világhírű férfiszövetek I. Schutz-nál kaphatók

— Salon Winternitz. Deutsch Testvérek emeleti helyiségének legmodernebb és lelegegánsabb női divattermében a hölgyközönség ruháztszükségletét olcsón, finom szövetekben szerezheti be. Fazonok hozott kelmékből is gondosan és izléseken készülnek.

— Drágább lesz Aradon a liszt. Az Interimár bizottság mai ülésén az aradi Neuman Testvérek cég kérvényt nyújtott be, amelyben az elsőjén megállapított lisztárak emelését kérte. A bizottság elhatározta, hogy egy-két nap múlva újra összehívja a maximáló bizottságot, amely a lisztárakkal fog foglalkozni.

— Péntek, október 15-én este 7 1/2 órakor elveszett Eötvös-u. — Apponyi-ut saroktól az ujaradi hidig vezető uton egy két papírosba tekerített csomag, amely 35.360 lejt tartalmazott. A becsületes megtaláló 10.000 lejt jutalomban részesül. Bővebb felvilágosítást ad a Rudolf Mosse hirdetőiroda Arad.

L. B. O. harisnyák Kell és Krausz Arad

Aradiak a háztulajdonos-kongresszuson.

Október 24-én országos gyűlést tartanak a háztulajdonosok Bucarestben.

A lakbérleti törvény országgyűlést tárgyalása előtt a román háztulajdonosok országos szövetsége 1926 október 24-én d. e. 10 órakor Bucarestben a „Dacia” nagytermében országos kongresszust tart, amelyen a regáti háztulajdonosi szövetségeken kívül a csatolt területeken levő összes háztulajdonosi szövetségek részt vesznek.

Az aradi háztulajdonosok szövetsége ezen kongresszusra dr. Székely Aladár ügyész delegálta és amennyiben a szövetségi tagok bármelyike ezen résztvenni óhajt, fölkérik, hogy ebbeli számdékár f. hó 22-ig akár a szövetségi irodában (Str. Ilarie Chendi 13.), akár dr. Székely Aladár szövetségi ügyészénél bejelenteni sziveskedjék.

Világhírű román tudós halála

Babes egyetemi tanár, bakteriológus ma éjjel elhunyt.

(Bucuresti, október 19.) Babes egyetemi tanár, a bucaresti bakteriológiai intézet világhírű vezetője, ma éjjel három órakor meghalt. A világszerte ismert és becsült professzor Bécsben született, tanulmányait Budapesten végezte. Még 1887-ben meghívták Romániába, ahol ő állította fel a bakteriológiai intézetet. Több mint kétszáz tudományos könyvet adott ki és tagja volt egy a bucaresti-i, mint a párisi orvosi akadémiának. Temetése pénteken lesz. Valószínűleg az állam költségén történik a kiváló tudós temetése. Érdekes, hogy Babes tanár még tegnap megjelent a közoktatásiügyi miniszternél, ahol nyugdíjnyújtást kért. A nyugdíjazására vonatkozó rendeletek a Monitorul Oficial holnapi számában kellett volna megjelennie.

Lédererné és Eskütt Lajos a Kuria előtt.

Léderer kegyelmi ügye csak ítélet után dől el.

(Budapest, október 19.) A Kuria két rendkívül érdekes és nagy port felvert bűnügy harmadfokú tárgyalását kezdi meg holnap. Most fogják kimondani az utolsó szót Léderer Gusztávnak, a rablógyilkos csendőrfőhadnagy feleségének bűnügyében, akit — mint emlékeztetes — Kodelka Ferenc nagyvágó meggyilkolása miatt az elsőfokú bíróság halálra, az ítéletét pedig életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte. A Kuria harmadfokú ítélete után hajtják végre Léderer főhadnagyon a honvédfőtörvényszék ítéletét is, illetőleg ezután kerül végleges elintézésre a kormányzónál a hátrahagyott főhadnagy kegyelmi kérvénye, amelyet eddig Lédererné bűnpörének befejezetlensége miatt nem intéztek el. Ugyancsak holnap kezdik meg Eskütt Lajosnak, néhai nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter magántitkárának kivíteli panamájában a harmadfokú tárgyalást, akit az ítélet négy esztendőre fegyház-

Bonyodalom Blaha Lujza szobra körül.

Nem gyűlt össze a siremlékre szükséges pénz. Hatvan pályamű közül egy sem felelt meg.

(Budapest, okt. 19.) Blaha Lujza halála után a Budapesti Szinigazgatók Szövetségének kezdeményezésére nagyszabású társadalmi akció indult a Nagyasszony siremléke és szobra érdekében. Aki azt a megindító szeretetet és mélyszégyaszt látta, amely legmegkapóbban a temetés impozáns tömegében mutatkozott, biztosra vette, hogy rövid időn belül együtt lesz a kegyeletes célt szolgáló összeg, de még a minimális része sem gyűlt össze a szükségesnek. A főváros fogja kölcsön-

Eltűnnek Arad uccáiról a mérgezett kolbászok

Az interimár bizottság megszüntette a sztrichninnel való kutyairtást — Cucu dr. főorvos megfelelőbbre határozatot.

(Saját tudósítónktól.) Az interimár bizottság mai ülésén érdekes kérdés merült fel, amely már hetek óta foglalkoztatja Arad állatbarát közönségét. Ismeretes, hogy az arad városi főorvosi hivatal rendeletet adott ki, amelyben a kutyáknak mérgezett kolbászokkal való pusztítását rendelte el. A rendelet értelmében a kirendelt egészségügyi biztosok el is indultak körutjukra és megkezdtek a mérgezett kolbászokkal való kutyapusztítást, ami az állatbarát közönség körében nagy visszatetszést szült. Az Aradi Közlöny akkor több cikkben foglalkozott az ügygel és rámutatott azokra a körülményekre, amelyek a rendelet visszavonását teszik szükségessé. A pusztítás azonban a mai napig tovább folyt, míg az interimár bizottság Angel István dr. elnök javaslatára ma be nem szüntette azonnali hatállyal a mérgezéseket.

A mai ülésen Angel István dr. kifejtette, hogy a mérgezett kolbászokkal való pusztítást teljesen elhibázott és veszélyes módszernek tartja. Eltekintve attól, hogy a sétálók részére nem valami épületes látvány az iszonyú kinokban fetregő kutyákat lát-

Futbalcsapat helyett szakácsnő érkezett

Komikus sporteseten mulat mostanában Rozsnyó közönsége.

Október 10-én ugyanis az ottani sportklub meghívta a losonci Slaviát mérkőzésre. A Slavia válaszló is, hogy 700 koronáért jön.

„A 700 koronás ajánlatot elfogadva várjuk” — ment azonnal a meghívás a Slavia által adott címre: „Slavia Restante Uccuec.”

Szombaton a futballintéző címére távirat érkezik:

„A vonatnál érkezem, Lubovics Róza.”

— Ki az a Róza és mit akar veled? — érdeklődik gyanakodva az intéző felesége a dadogó futballintézőtől. — Ha nem ismerne, nem tudná a pontos címed!...

Másnap délelőtt lázas izgalommal várják a losonci körületi bajnokcsapatot és ime megérkezik egy természetes hülyg.

— Lubovics Róza vagyok. Táviratukat megkaptam s a 700 koronás állást elfogadom.

— Micsoda állást? — csodálkoznak a meglepett sportsmanok.

adni azt a háromszázmilliót, a mely a siremlékhez szükséges.

A bizottság pályázatot tüzött ki monumentális siremlékre, a melyre körülbelül hatvan gipszmodell érkezett. A Blaha Lujza-siremlék-pályázat bíráló bizottsága pénteken délelőtt Buzáth János elnökelete alatt a Műcsarnokban (hosszas tanulmányozás után megállapította, hogy a pályaművek között kivételre alkalmas művet nem talál, tehát a kifizetőt díjakat nem adja ki, hanem a nyolc legjobb pályázó művész közt újabb, zárkörű pályázatot ír ki.

ni az ucca porában, azonfelül még veszélyeket rejt magában a gondtalanul játszódozó gyermekek számára. Egy ilyen elejtett kolbász elfogyasztása biztos halált jelent a tudatlan kisgyermeknek és ezt a város vezetősége nem veheti a lelkiismeretére, javasolja, hogy az interimár bizottság adion utasítást az egészségügyi szolgálatnak a mérgezések azonnal hatállyal való beszüntetésére.

A jelenlevő dr. Cucu Vazul városi főorvos tiltakozott a javaslat elfogadása ellen és kijelentette, hogy a mindinkább nagyszámú kutyamérési esetek elkerülésére ez az egyedüli biztos szer. Az interimár bizottság igazoltnak látta dr. Angel István álláspontját és elfogadta a javaslatot. Erre dr. Cucu Vazul bejelentette, hogy a szolgálata és a lakosság érdekében ezt a határozatot az egészségügyminiszteriumnál felel bezi meg. A felelbezés ellenére az interimár bizottság határozata a mai naptól érvénybe lép és ezzel megszűnik az aradi közönség számára az a deguszáló látvány, amelyet sokan akaratukon kívül kénytelenek voltak élvezni.

Végre kiderült, hogy Róza a Slavia vendéglő szakácsnéja s a losonci posta a „Slavia Restante” című táviratot a Slavia Restaurációnak kézbesítette s a helyet kereső szakácsnő kapva kapott az ajánlaton. Mivel azonban futballozni nem tud, — a mérkőzés egész Rozsnyó kacagása közben elmaradt — és a Róza leverten távozott.

Ítélet a cluji kommunista-pörben.

Kahána Mózes író és Fónagy János iparművész 5—5 évi börtönre ítélték. — Fodor Katót felemelték a hadbírószék.

(Cluj, október 19.) A cluji hadbírószék több nap óta tárgyalja Bulbuc ezredes elnökelete mellett azt a kommunista-pert, amelynek Kahána Mózes író, Fónagy János iparművész és Fodor Kató nagyváradi huszonegy éves munkásleány a vádlottai. A vád az volt, hogy hárman, oroszországi mintára kommunista-propagandát kezdtek, amellyel beakarták egész Erdélyt halóznai. A hatodik hadtest hadbírószéke ma este Kahána Mózes és Fónagy Jánost egyenként öt-öt évi börtönre ítélte. Az ítéletbe betudták a nyolc hónapi

vizsgálati fogságot. Fodor Katót ellenben a vád és következményei alól felmentették.

Incidens

egy harangszentelésnél.

Milyen színű szalagokkal volt díszítve az esperes fogata?

(Oradea—Nagyvárad, október 19.) Vasárnap délelőtt folyt le a szatmármegyei Genes községben az új harangok és az iskola épület felszentelése, amelyen Sulyok István királyhágómelléki református püspök képviselőjében Csernák Béla egyházmegyei főjegyző esperes vett részt.

Csernák Bélát ünnepélyesen fogadták a nagykarolyi állomáson. Itt Havas György örvényi esperes négyes fogata várta a püspök képviselőjét. A bevonulás alkalmával incidens történt. — Ugyanis a hatósági közegek feltartóztatták az egész menetet, mert állítólag a négyes fogaton nemzeti színű összeállításban szalagok voltak. A kocsi a térparancsnokságra vitték és ott jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Ez a kis intermezzo körülbelül egy óra hosszat tartott.

A menet ezután folytatta útját Genes községbe, ahol az ünnepi istentisztelet ment végbe.

A grófnő előkelő tolvaja.

(Budapest, október 19.) Néhány napja egy előkelő fiatalember után folytat a budapesti rendőrség érelyes nyomozást gróf Csáky Armandné, született Timár Margó volt színésznő bűnvádi feljelentése alapján. A feljelentés ugyan ismeretlen tettes ellen szól, de a grófnő panaszában előadta, hogy csak a szóbanforgó fiatalembert veheti gyanuba, aki hosszú ideig feljárt a lakására és távozása után mindenkor eltűnt a vitrinből egy, értékes műtárgy, vagy az ékszeres kazettából egy ékszerdarab. A grófnő előkelő látogatója végül is teljesen kiürítette a grófnő ékszerkazettáját, amelyben nagyértékű nyakékek, fülbevalók és más ékszerek voltak, úgyhogy a kár mintegy ötszázmillió korona. A detektívek a lakásán keresték a gyanuba vett fiatalembert, aki azonban időközben külföldre szökött, úgyhogy el fogják rendelni körözését.

Rádió-műsor.

Szerda, október 20. Bécs. 16.15. Zenekari hangverseny. — 19. Beethoven-estély. — 21.30. Könnyű estizene. — Graz. 20. Ária és duett-estély. — 21. Zenekari hangverseny. — Milano. 16.35. Énekhangverseny. — 21. Operett előadás. — Zágráb. 20.15. Dal és áriaestély. — Breslau. 16.30. Zenekari hangverseny. — Róma. 17.15. Jazz-band. — 21. Operett előadás. — Budapest. 9.30. 12. 15. Hírek és közgazdaság. — 16. Gyermekek-mesék. — 17.30. Dr. Bán Sándor: A finnek és a világirodalom. — 18. Komlóssy Ilona és Lengyel József humoros előadása. — 19. Cigányzene. — 20.30. Jakab Irén énekművész, Szántó Erzi heróidüművész és Domokos László zongoraművész estélye. — 22.15. Kamarazene.

HA LAPUNK részére közölni valóját van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

KÖZGAZDASÁG.

Katasztrófális árzuhanás a newyorki tőzsdén

(Newyork, október 19.) A newyorki tőzsdén katasztrófális árzuhanás következett be, melyhez hasonló március óta nem volt. Két óra alatt egymilliószázliáromezer részvény cserélt gazdát, melyek tiz-tizenkét ponttal a pénteki árnívó alatt keltek el. A legnagyobb árvesztéseket a gyapotrészvé-

nyesek szenvedték, ami a gyapotpiacon beállott túlterhelés következménye.

Az amerikai gazdasági köröknek az a véleménye, hogy az üzleti konjunktúra az 1926. évben kulminált és a következő évben erős dekonjunktúra fog beállni, mely súlyos megrázkódtatásokat vezet.

A temesvári sör-konzern terjeszkedése

A 11000 franknyi évi bért már az új tulajdonos kapja

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi Közlöny számolt be egyedül arról a nagyarányú tranzakcióról, mely tegnap történt Aradon. Az aradi sörgyár, — mint megirtuk — a mely özv. báró Nopcsa Eleknek tulajdonát képezte, gazdát cserélt 14 millió lejért. Az új tulajdonos a Temesvári Sörgyár r. t., amely azonban csak hét év múlva veszi át a gyárat jelenlegi bérletjéről, a Dreher-Haggenmacher-sörgyártól. Az érdekes ingatlan-cseréről az alábbi újabb részleteket sikerült megtudnunk:

A Temesvári Sörgyár r. t. a szerződés megkötése után azon-

nal ki is fizette a 14 millió lej vételárát. A szerződés szerint a bérletű cég a 11000 svájci frankot kitevő évi bért a szerződés megkötésétől a temesvári gyárnak fizeti. Ezzel az új vétellel, amelynek jelentősége csak hét év múlva válik nyilvánvalóvá, ismét bővült a temesvári sör-konzern érdekköre. A konzern eddig a temesvári gyáron kívül a tordai sörgyárat, a mely az egyedüli földgázzal dolgozó sörgyár Romániában, a lip-pait, a boksánbányait, Jugoszláviában a péterváradit és most az aradi sörgyárat bírja. A vétel híre nagy feltűnést keltett közgazdasági körökben.

Zürichben 2.76, Párisban 18.15 a lej.

Helyi valutáink. Október 19.) Pénz: Márka 44, dollár 187, angol font 885, francia frank 5.30, lira 7.50, cseh korona 5.30, magyar korona 385, dinár 3.20, schilling 26, svájci frank 35. — Árú: Márka 45, dollár 189, angol font 905, francia frank 5.60, lira 8, cseh korona 5.50, magyar korona 375, dinár 3.30, schilling 26.50, svájci frank 36. — Kifizetések: Berlin 45.10, Amsterdam 75.80, Newyork 188.25, London 917, Páris 5.62, Milánó 8.20, Prága 5.60, Budapest 376, Zágráb 3.35, Bécs 26.65, Zürich 36.50.

Zürichi tőzsdénváltás. (Október 19.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.10, Newyork 517.50, London 2511.50, Páris 15.02.50, Milánó 21.55, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.14.50, Bucuresti 2.77.50, Varsó 58, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárás. (Október 19.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.10, Newyork 517.62.50, London 2511.75, Páris 15.12, Milánó 22, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, Bucuresti 2.76, Varsó 58, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Október 19.) Kifizetések: Páris 5.45, Berlin 44.85, London 913, Newyork 187, Milánó 7.88, Zürich 36.40, Bécs 26.50, Prága 5.55. Valuták:

Butorvásárlók figyelmebe!

Felhívom az igen tisztelt butorvásárlók figyelmét mielőtt bevásárlást eszközölnének, keressék föl

BRUCKNER LIPOT Arad,

Str. Ghiba Birta 16. szám alatti

butorgyárat és raktárát, hol mindenem saját készítményű butorokat a legjobb kivitelben, legjutányosabban és kedvező feltételek mellett vásárolhat.

A C. F. R. üsszes vonalain 45% szállítási kedvezmény! 18783

Egyedüli cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Napoleon 780, márká 45, leval 1.38, török lira 1.05, angol font 932, francia frank 5.85, svájci frank 3.50, lira 7.80, drachma 2.38, dinár 3.40, dollár 191, lengyel zloty 22, schilling 27, magyar korona 27, cseh korona 5.60.

MOZI.

xx „Duna-kerülő” ma, szerdán utoljára az aradi Apollóban. Ma, szerdán utoljára vetíti az Apolló mozgószínház a „Duna-kerülő” gyönyörű szép, régi bécsi témájú filmet. Ez a szalon-vígjáték a hangulatos bájos bécsi életet eleveníti fel a letűnt osztrák ármádia szép napjaiból. A gyönyörű kiállítású film főszerepeit Harry Liedtke, Lya Mara és Verebes Ernő játsszák. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Felhők felett” Harry Piel-film ma, szerdán utoljára az aradi Urániában. Harry Pielnek ez az utolsó filmje nagy tömegével ontja a szenzációs új trükköket. Ez a hétfelvonásos nagy kalandorfilm nagy-szerű témát vetít filmre, amit a főszereplő csodálatos tehetsége páratlanul szórakoztató filmjévé emel. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Eszterházy Ágnes a „Szenvedélyes asszonyok” szenzációs dráma főszerepében Fern Andréval csütörtöktől az Apollóban.

xx „Sátán leánya” izgalmas dráma a spanyol csempészek életéből csütörtöktől az aradi Urániában. Főszereplők: Barbara la Marr és Ramon Novarro.

Felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Indetului.

Döntő fordulat a világpolitikában!

Az orosz szovjet kiáltvánnyal fordul a világ népeihez és bejelenti, hogy felhagy a kommunista propagandával.

(London, október 19.) A Daily Mail azt a szenzációs hírt közli, hogy Helsingforsban már hivatalosan is tudják, hogy az orosz szovjet kormány a legközelebbi napokban kiáltvánnyal fordul a világ valamennyi nemzetéhez, amelyben bejelenti, hogy felhagy a kommunista propagandával, agresszív politikáját megszünteti és tehetségéhez mértén tárgyalásokat kezd az orosz háborús adós-

ságok rendezése tárgyában. A finn értesülés kommentárja kifejti, hogy amennyiben az értesülés megfelel a valóságnak, a világpolitikában döntő fordulat várható.

A Daily Express azt írja, hogy a moszkvai kormány azért, hogy Krasszin kölcsöntárgyalásait ne veszélyeztesse, arról értesítette az angol bányamunkások szövetségét, hogy a jövőben jelentékeny támogatásra nem számíthat.

Megmagyarazzuk a forgalmi rendeletet

Az első napon 15 kerékpárost, 8 autóst, 12 konflist irtak össze szabálytalan közlekedés miatt. — Gyalog járj, tovább érsz.

(Saját tudósítónktól.) Emberemlékezni óta nem látott ki Arad város közönsége olyan tömegesen, mint a mai napon. Este hét óráig tizenöt kerékpárost, nyolc autóst és tizenkét konfliktkocsist irtak össze a rendnek ama bizonyos sohasem alvó őrei, mert kihágást követtek el, illetve áthágták a tegnapi kiadott közlekedési rendelkezést. A biciklistáknak többnyire azért irták fel a rendőrök, mert nem a főtér baloldalán közlekedtek, mint ahogy a rendelet előírja, hanem a jobb oldalán. Vannak a felírt kerékpárosok között olyanok is, akik papirstancicliba tették az égő gyerlyát és úgy játszották ki az erre vonatkozó szakaszt, amely kimondja, hogy a géphez erősített rendes lámpával szabad este kerékpározni. A sofőröknek szintén az oldalakkal volt bajuk, nem jó oldalon hajtottak, de voltak közöttük olyanok is, akik tizenkét kilométernyi sebességgel száguldoztak. A konflisoknál nem ez volt a hiba, mert szegény konflislovakat aligha lehet gyorsajtás címen felírni.

Hogy elejét vegyük a további zavaroknak, megmagyarazzuk a

Sztanykovszky Lengyel Zoltán felbujtással vádolja

Szenzációs fordulat a Tisza-gyilkosság ügyében. — Döntő bizonyítékok vannak a megvádolt Lengyel kezében.

(Budapest, október 19.) A budapesti rendőrségnek a Tisza-gyilkosság ügyében megindított nyomozása során Sztanykovszky Tibor azt vallotta, hogy Lengyel Zoltán tudott Tisza István meggyilkolásáról.

Az újságírók fölkeresték Lengyel Zoltánt, aki Sztanykovszky vallomásáról a következőket mondotta:

— Sztanykovszky azt is mondhatta volna, hogy én öltem meg Tiszát. Csak az ügyvédi titoktartás tart vissza attól, hogy bizonyos dolgokról már most beszéljek. Hüttner naplója nálam van és azt bemutatom, amikor jónak látom. Ez a napló történelmi irat, a tiszta igazságot írta meg benne Hüttner, aki kikötötte, hogy írása csak halála után hozható nyilvánosságra.

Közlekedési rendeletet. Azt mondja a rendelkezés: személyautók, bérkocsik és magánfogatok, a főtér jobb oldalán közlekedhetnek. A főtér jobb oldala az, amelyiken a Központi Szálloda van. Hogy miért jobb ez, mint a másik, azt nem tudjuk. A kerékpárosok viszont a főtér baloldalán bonyolítják le a forgalmat. A baloldali pontosan szemben van a jobboldallal. Bevalljuk, hogy a rendelkezés végrehajtása sokkal körülményesebb, mint az első percben gondoltuk. Mert például, ha egy baloldalon kerékpározó embernek, mondjuk pirulákat kell vásárolnia a bonyolult rendeletek ellen és ezeket a hasznos pirulákat csak egy jobboldali gyógyszerárban lehet kapni, mit csinál? Elkerekpározók addig, amíg szembe nem kerül a jobb oldali gyógyszerárval és azután fejére teszi gépijét és átgyalogol. Így egész egyszerű. De mit csinálnak azok, akik autón mennek és mondjuk egy tolvajlás elleni biztosító zsebet akarnak vásárolni? Azok csak nem vehetik vállukra az autóbilt. Legbölcsebb használati utasítás a közlekedési rendelethez: gyalog járj, tovább érsz.

Lengyel Zoltán kijelentette, hogy a rendőrségtől még nem kapott idézést, de reméli, hogy kihallgatják, mert döntő bizonyítékok vannak kezében.

A főkapitányságon hétfőn egész nap folyt Sztanykovszky kihallgatása. Gärtner Marcellt, akit szintén Budapestre hoztak a váci fegyházból, valószínűleg kedden hallgatják ki.

NYILTÉR

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS.

Egyik ügyfelem megakarja venni Carol Goron „Industrie de ghele si articole de piele” Arad, Aurel Vlaicu-ucca 27. sz. alatti üzletét. Felhívom fennnevezettnek esetleges hitelőit, hogy követeléseiket irodámban 3 nap alatt annál is inkább bejelentésük, minthogy ellenkező esetben azokat ügyfelem tekintetbe venni nem fogja.

Dr. Ioan Robu és

Dr. Romul Cotloiu ügyvédek

6374

Arad, Bul. Regina Maria 9.

Duna kerülő. Harry Liedtke és Lya Marával ma utoljára az aradi APOLLOBAN.

Az előadások 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

A legelősből és legjobb női és leánya télikabátok bevásárlási forrása:

Kérem a címre figyelni!

JULIUS PLESZ GYULA

Szolid kiszolgálás!

Baját angol és francia mértékesítéssel

Kérem kirakataim megtekintését!

Cég Arad, Str. Col. Piriel 5. (Vörösmarthy-u.) A színház háta bejáratával szemben.

Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg saját érdekében a raktárainkat győződjön meg olcsó árainkról, nagy választékainkról s utólérhetetlen versenyképességünkéről.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szakaszonként számítjuk. Minden apróhirdetés ára hétköznap 4 lej, vasárnap 5 lej... * * * * *

Alkalmazás.

GYAKORLOTT osztályú leány jó fizetéssel felvételt Gábor cukorkagyárban, 6371

PERZSASZÖNYEG javítást legszibben és legelősből vállalt dr. Grossmanné, szőnyegszövőműhelye Arad, Str. Moise Nicoara 17. 6361

MAGYARUL, NÉMETUL stenographálni tudó gépirónó, vagy gépiró azonnali, vagy november 1-re belépésre kerestetik. Bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatok kor, vallás és fizetési igények feltüntetésével Németh, Szenes és Schwartz céghez Aradra küldendő. 10385

ALTERES Fräulein sucht Stelle zu emen Kinde nmt auch Tagestele an. Adresse bitte in di Administration des Aradi Közlöny. 6369

MINDENES szakácsnő 2 tagu családhoz keresetk. Gáspár, Arad, Boros Béni-tér 50. szám. 6370

FÖKÖNYVELŐI, esetleg gramkákát, magyar német levelezést vállal hosszú bankpraxissal rendelkező könyvszakértő. Megbízásokat Rudolf Mosse Arad, „Expert contabil“ jellegre kér. 10386

Vétel és eladás.

KALAP és női divatszalonok alkalmas üzleti berendezés üvegezett fehér tolu szekrényekkel eladó, Arad, Str. Cosbu 37. szám. 6317

KOMPLETT HÁLÓ, ebédlő, uriszoba, szalon berendezések, szőnyegek, szolon terítők, plüsch asztalterítők, férfi és női télikabátok, női fehéreneműk, asztal és ágyneműk, függönyök, íróasztal, könyvszekrény, különböző fotelok, tükrök, trimó, asztalok, székek, nyugágy, vitrin, szalonszekrény, órák, varrógép, márvány rézmosdó, gyermekkoscsik és ágy, díszlámpák, villanylámpák, képek, comód, tiösen divány párna, porcellán servisek, férfi öltönyök stb. eladók, Salgó-né, Arad, Str. Consistoriuul 12. (Batt-hyány-ucca) I. em. jobb. 1000

VÁROSI BUNDA nutria béléssel eladó. Megtekinthető Arad, Piața Plevnei 1. (Árpád-ter.) 6372

JÓ állapotban levő kisebb Wertheim-kasztát keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6373

KELETI smyrnaszőnyeg 4x5x feltűnő olcsón eladó. Megtekinthető 10-12-ig fél 3-6-ig Arad, Str. Unirel (Fábián G.) 1. l. em. 6. 10386

VANNAK hölgyek, akik nem szivesen használnak pudert, ezeknek ajánljuk a Helacitot. Ettől minden arc csodás rózsás hamvas lesz, különösen fényes, zsiros arcuaknak ajánljuk, Dr. Földes-Hehs Arad. 6342

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegek, közszerűségi cikkeket, férfi ruhane-műt, egyes butordarabokat stb. bizo-mányba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgó-né, Arad, Str. Consistoriuul 12. (Batt-hyány-u.) I. em. jobb. 1000

EGY gyermek hálókocsi eladó. Arad, Bulcv. Reg. Maria 9., I. ajtó. 16777

A VEOKIARUSITAS a „Salon Artistique“-ben Fischer Ellz pálota megkezdődött. Butorok, porcellánok, festmények, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 2106

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Különféle.

ELVESZETT vasárnap 6 hónapos sötét barnaszínű vizsla. Becsületes megtalálója kéréstik azt jutalom ellenében tulajdonosának Arad, Str. Episcopul Radu (Magyar-u.) 8. sz. alá eljuttatni. 6367

LEGSZEBB keztyűk
Legfinomabb keztyűk
Legtartósabb keztyűk
Bőr és szövött keztyűk

modern gummi fűzők, melltartók, haskötők, sérvkötők, egészségügyi gummi cikkek állandó nagy raktár és legelősből beszerzési forrás:

Ludovic Steinhübel

Fabrica de manusi si banda
Arad, Str. Alexandri No. 1
Keztyűk tisztitása és javítása elfogadtatik.

Külvárosi

magánház, szerényebb igényeknek megfelelő 3 szobás lakással, lépés és előrefizetés nélkül, havi 1500 lej bér mellett kiadó. Esetleg olcsón eladó. Bővebbet: Uranul iroda Arad, főpostával szemben.

Tejeskanna,

28 drb. régi fajta használt és egy tejmérő olcsón eladó. Arad, Strada Nion Filipeson (Flórián-ucca) 7. sz.

50 lej megtakarítás!

Csak 80 lejbe kerül havonta. ha előfizeti az Aradi Közlöny-t

Aradi Közlöny-t

130. — lej ad ki, ha lapunkat példányonként vásárolja:

Férfi ingek, női harinyák, Iskola patent harinyák, esőernyők, szettelek, keztük legelősből Szücsnél Arad, a motorállomással szemben.

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben. Őszi árjegyzék: Férfi öltöny tiszta gyapju... Lej 1950- Férfi öltöny divat színekben... 2650- Sötét kék és fekete öltöny... 2850- Őszi felöltő... 1950- Uster double... 2850- Uster angol... 3450- Fogoll raglán... 2200- Gummi kabát... 960- Bőrkabátok minden színben... 4600- Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

Organisator önálló díszponens hosszú bank, kereskedelmi és gyári praxissal

román, magyar, német levelező,

francia-olasz nyelvismerettel, mérlegképes jogosított könyvelő vezető állását változtatná. Leveleket „Önálló” jelleg alatt az URANUL-iroda Arad, főpostával szemben továbbít. 16152

10 méter alig használt üvegezett irodaválaszfal

jutányos áron kapható. Ugyanott széles üzleti állványok és asztalok eladók. Bővebbet: Rudolf Mosse hirdetőirodában Arad.

BENZIN AUTOOLAJ PETROLEUMTERMÉKEK mindenemű ásvány- és növényolaj KITT TOVOTTE KOCSIKENOCS kapható: Olajipar R.-T.-nál Arad, Calea Aurel Vlaicu 133-155. sz. Telefon 185. 16787 Rendeléseket felvevő: Kornis Testvérek Arad, Bulvardul Regina Maria 13. Telefon 90. és 531.

LINOLEUM Leopold Haas

Legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességi árutáz. Főlerakat: 5183 TIMIȘOARA, LLOYD-SOR. Telefon 10-31. Lerakatok: CLUJ, ORADEA-MARE.

Kivételes ajánlat:

Viaszosvászon: Békeminőség, remek mintákkal 78 cm. széles... L. 95- 100 : : : : 120- 115 : : : : 140-

Bőrvászon: Kárptosok, könyvkötők, kocsi- és autógyártók részére nagy választékban, 120 cm. széles... 98-

Linoleum: Perzsa és parkett minták 70 cm. széles... 140- 90 : : : : 195- Padlóbevonásra parkett, perzsa és egyszínű 200, 250 és 300 cm. széles, négyzetméterre... 230-

Szőnyegek: futó, nehéz minőség 70 cm. széles... 85- 90 : : : : 130- ágyelő... : : : : 200- Ebédli szőnyegek 200x300 cm.... : : : : 1600- „Karamani” ottomán tekarók... : : : : 1100- Kókusz futók... : : : : 185-

Gummiköpenyek: férfi és női, legjobb minőség... : : : : 950-

Temesvárt a cégnek csupán fenti lerakata van, egyéb fiókja nincsen.

Makulatura, tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nagy famegtakarítás szabadalmi-zottt „ZSIGOCTI” fele kályhánál Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát és 50 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetők a készítő: HAMMER ZSIGMOND taktos, varrógép- és kerakpárúzetében Arad, Bulcv. Reneta Ferdinánd (Cores Béni-tér) 27.

Bélvárosi alápincézett nagyon szép emeletes ház, elfoglalható 5 szobás, fűrdőszobás, ezenkívül egy 3 szobás, fűrdőszobás lakással; továbbá az Ortutay-palota közelében nagy bérjelvédelmi jutányos ártí 10 lakásos emeletes igen jó berház kedvező fizetéssel feltelekkel eladó. Kizárólagos megbízott: G. Frény „MURES” Irodája Arad Str. Unirel (Fábián G-uccs